

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลสุขภาพที่บ้านสำหรับผู้ที่เป็
โรคเบาหวานโดยทีมสุขภาพ โรงพยาบาลดอยหล่อ
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางจุไรรัตน์ อินธิสอน

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประพิมพ์ พุทธิรักษ์กุล

บทคัดย่อ

การดูแลสุขภาพที่บ้านสำหรับผู้ที่เป็โรคเบาหวาน เป็นเครื่องมือสำคัญในการดำเนินงานตามนโยบายเชิงรุกของกระทรวงสาธารณสุขในการลดโรคเรื้อรัง การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การดูแลสุขภาพที่บ้านสำหรับผู้ที่เป็โรคเบาหวาน โดยทีมสุขภาพโรงพยาบาลดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ ตามแนวคิดของโคนาปีเดียน ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ โครงสร้าง กระบวนการและผลลัพธ์ เก็บข้อมูลด้วยวิธีเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยข้อมูลสถานการณ์ด้านโครงสร้างและด้านกระบวนการ ใช้วิธีสนทนากลุ่มกับบุคลากรทีมสุขภาพ 11 คน และเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้านผลลัพธ์ด้วยแบบสอบถามความพึงพอใจของกลุ่มผู้ที่เป็นโรคเบาหวานและกลุ่มญาติหรือผู้ดูแลหลัก ที่ได้รับบริการดูแลสุขภาพที่บ้านจำนวนกลุ่มละ 172 คน ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามได้ค่าดัชนี ความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.91 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า ด้านโครงสร้าง ไม่มีการกำหนดนโยบายการดูแลสุขภาพที่บ้านและผู้รับผิดชอบสำหรับผู้ที่เป็โรคเบาหวาน โดยเฉพาะ มีเพียงการกำหนดนโยบาย ผู้รับผิดชอบ และคณะทำงานภายใต้กลุ่มโรคเรื้อรัง มีบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน ไม่มีการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ทรัพยากรเครื่องมือทางการแพทย์และงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพที่บ้านสำหรับผู้ที่เป็โรคเบาหวาน มีทั้งเพียงพอและไม่เพียงพอ ที่เพียงพอคือกระเป๋ายืมบ้านที่บรรจยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ เครื่องวัดความดันโลหิต เครื่องวัดระดับน้ำตาลจาก

เลือดปลายนิ้วพร้อมแถบตรวจ แต่ที่ไม่เพียงพอคือโมโนฟีลาเมนต์ และงบประมาณ ส่วนด้านกระบวนการในการดูแลสุขภาพที่บ้านสำหรับผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน ผู้ศึกษาพบว่า ทีมสุขภาพดำเนินกิจกรรมดูแลสุขภาพที่บ้านได้ครบทุกกิจกรรมตามกระบวนการพยาบาลซึ่งประกอบด้วย การประเมินภาวะสุขภาพ การวินิจฉัย การวางแผน การปฏิบัติ และการประเมินผลการดูแล ส่วนด้านผลลัพธ์พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ที่เป็นโรคเบาหวานและญาติหรือผู้ดูแลหลักมีความพึงพอใจต่อบริการดูแลสุขภาพที่บ้านอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด เมื่อพิจารณาความพึงพอใจแต่ละด้านของทั้งสองกลุ่มพบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในด้านค่าใช้จ่ายมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 และ 4.57 ตามลำดับ ในระดับคะแนนที่ 1-5 ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดของผู้ที่เป็นโรคเบาหวานและญาติหรือผู้ดูแลหลักคือความพึงพอใจในด้านความสามารถเชิงเทคนิคในการดูแลสุขภาพที่บ้านของทีมสุขภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 และ 4.22 ตามลำดับ

ผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนางานบริการดูแลสุขภาพที่บ้านสำหรับผู้ที่เป็นโรคเบาหวาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเกี่ยวกับ การกำหนดนโยบาย ผู้รับผิดชอบ การนิเทศติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนบริการการดูแลสุขภาพที่บ้านที่มีประสิทธิภาพต่อไป

Independent Study Title Situational Analysis of Home Health Care for Persons with Diabetes Mellitus by Health Care Team of Doi Lo Hospital, Chiang Mai Province

Author Mrs. Jurairat Inthisorn

Degree Master of Nursing Science (Community Nurse Practitioner)

Independent Study Advisor Assistant Professor Dr. Prapim Buddhirakkul

ABSTRACT

Home health care for persons with diabetes mellitus has been an important tool for the outreach policy of the Public Health Ministry in reducing chronic disease. This study aimed to analyze the home health care situation for persons with diabetes mellitus served by the health care team of Doi Lo Hospital, Chiang Mai Province. The study utilized Donabedian's concept, which comprises 3 components: structure, process and outcome. Data were collected by using qualitative and quantitative methods. Focus group discussions among 11 persons of the health care team were used to collect data on structure and process. A satisfaction questionnaire was used to quantify outcome. The questionnaires were completed by 172 persons with diabetes mellitus who had received home health care services, as well as by 172 relatives or caregivers of the persons with diabetes mellitus. The content validity index of the questionnaire was 0.91 and the reliability was 0.88. The data were analyzed by using descriptive statistics and content analysis.

Results of this study revealed that in terms of structure, there was no specific policy and responsible personnel for home health care for persons with diabetes mellitus. The only existing policy was a generic chronic disease policy. There were insufficient human resources, no performance supervision, monitoring and evaluation. The medical resources and the budget were

adequate in terms of medications and medical supplies, sphygmomanometer and glucometer with strip, but were inadequate in terms of budget and monofilament. In evaluating the process of home health care for persons with diabetes mellitus the researcher found that the health care team implemented all activities of home health care covering the nursing process which comprised of 5 components: assessment, diagnosis, planning, implementation and evaluation. In terms of the outcome, the persons with diabetes mellitus and relatives or caregivers were highly satisfied with the home health care service. When examining each aspect of satisfaction of two groups, the researcher found that they were most satisfied with care cost expense, with a mean 4.64 and 4.57 respectively on a scale of 1 to 5. The lowest satisfaction of two groups concerned the technical capabilities of the health care team, with mean satisfaction scores of 4.27 and 4.22, respectively.

The results of this study could be used as baseline data for developing home health care service for persons with diabetes mellitus, especially regarding specific policies, responsible persons, supervision and performance evaluation to support efficiently home health care services.